

Magyar csillagok*

Anyák: Napjára is alkalmas ifjúsági színmű 3 felvonásban.

Írta: JARTAS RÓZA.

Személyek:

István	}	magyar fiuk	Janó, tót fiu
József			Magyarok szerencsecsillaga
Laci			Anyák csillaga
Gábor			Betlehemi csillag
Mátyás			Göncölszekér
László			Kaszás csillag
András			Hősök csillaga
			Árvák csillaga
			Özvegyek csillaga
			Magyar ruhás fiu és leány

Szín: Felvidék Erdélyben. Fák, bokrok. (Élő lombos ágakkal is lehet helyettesíteni a színfalat.)

Alkonyodás. — Néhány percig csendes és üres a szín.

Messziről hallatszik egy csapat fiu lármája: »Nini, milyen szépen forog az én csillagom!« — »Jaj de szép!« (Eközben beérnek.)

I. FELVONÁS.

Színes papírból készült forgócsillaggal ront a színre egy csapat fiu. Minden csillag más színű papírból. Futnak egy kissé ide-oda a csillagukkal. Aztán állnak.

István: Jaj, de szép forgás volt ez!

József: Az én csillagom nem nagyon forgott! (Próbálja.)

Laci: Miért nem csináltad meg jobban!

István: Fiuk! Énekeljük el a Csillagindulót!

Mind: Jó! Igazodjunk! (Rajlánc alakban igazodva kanyarognak a színen s indulótaktusban énekelik:)

Rajta, rajta, kis vitézek! (Dobbanással lépnek.)

Csillagindulóra!

Kapjunk hamar, egy-kettőre, (Lóugrás utánzás.)

Egy-egy tüzes lóra!

Aki gyorsabb és tüzeesebb,

Az fusson előtünk! (Laci eléje fut a csapatnak.)

Akkor biztos, hogy mindnyájan

Egytől-egyig győzünk! (Ismétlések.)

* Kérem kedves Kartársaimat, hogy ha költeményeimet, vagy színdarabjaimat előadatnák, szíveskedjenek egy levelezőlapon tudatni velem s azt is: hogyan sikerült? Csak pár szóval.

Laci: Allj! (Megáltnak.)

József: Pihenjünk.

Laci: Jó, pihenjünk. (Leülnek sorba.)

István: Én most megnézem mindegyőtök csillagát, kié a legszebb?

Mind: Az enyém! — Az enyém! — Nem, az enyém szebb! (kiáltások össze-vissza, miközben István felé nyújtogatják csillagaikat.)

Laci: Allj! — Csend! — Rend! — Micsoda engedelmesség ez? Én voltam elől! Én vezettem a rajvonalat.

Fiuk: Igaz!

Laci: És ide nézzetek! Az én csillagom nemzeti színű! Látjátok? (Mutatja feléjük.)

Fiuk: (Mind ránéznek Laci csillagára.) Az ám! Nemzeti szín!

Laci: Nos? Hát kié a *legszebb csillag*?

Fiuk: A tiéd, mert nemzeti színű.

István: Nincsen *sebb szín* a világon a *nemzeti színnél*!

Laci: Az csak természetes, hogy a világ legszebb színe: a mi színünk! Piros! Fehér! Zöld!... De halljátok csak, mit mondott öregapám, mikor meglátta kezében ezt a csillagot!

Mind: Mit mondott? — Mondd el!

Laci: (Leül melléjük.) Azt mondá: »Olyan ez a csillag, mint a szegény magyar nemzet szerencsecsillaga; ha nem fujja a szél, nem forog...« Mint a dorozsmai szélmalom. De ezt a szélmalmos mondatot csak úgy önmagának motyogta...

Gábor: (Elveszi Laci kezéből a csillagot s szól.) »Magyar nemzet szerencsecsillaga!« (Nézegeti.)

József: Papirosból!...

István: No-no, Jósika! De *legszebb színű* a *világon*!

Mátyás: Mi haszna... ha csak akkor *forog*, ha fujja a szél?... (Szomorú hangon.)

András: De mit jelenthet ez a szó: szerencsecsillag?

Gábor: (Legkisebb fiú.) Gyerekek, most jut az eszembe, hogy a Terkánk, aki már kijárta végig mind a 6 osztályt és mindig jól tudta a történelmet, a multkor azt kérdezte öregapámtól, hogy mutassa meg, merre van az égen a Magyarok Csillaga?

Mátyás: Magyarok Csillaga? Ezt nem is hallottam még... Igaz, hogy az e'emben nem is tanultunk sokféle csillagról. (Főlnéz az égre.)

István: Nos? és mit felelt öregapád? Melyik az?

Gábor: (Halk hangon.) Gyertek közelebb... (Körölnéz figyelve.) Tudjátok, hogy les bennünket is mindig ez a vén, álnok cseh erdész... Hát azt mondotta öregapám, hogyha föl lehetne valakinek jutni arra a szent Hármas hegyre, ni, (arrafelé mutatva... közben figyelve tekintget körül) és... valaki föl tudná tenni a Hármas hegyre a Nemzeti zászlónkat... (Összekulcsolt kézzel, nagyon, figyelnek, lesik szavait.) — akkor ott leszállna az égről a *Magyarok Csillaga* és... és... akkor biztosan le tudnánk győzni ezeket a mi gonosz hóhéraitkat...

(Zörgés... Egyik fiú kilép a szín mögé figyelni... S elneveti magát.) Janókám! Gyere! Erre vagyunk-e!

2. Jelenés.

Janó: (Tót fiu, tót ruhában.) Zagyon Isten minden jót!

István: Ellenségnek koporsót. (Sugva.)

Janó: (Öklével fenyegetve a távolba.) Ajaj! Iszen csak egyszer gyűjjön el a szentséges Rákóczi Ferenc, a mi drágalátos királyi apánk, Fejedelmünk... oszt... fujja csak meg a gyémántos Lehel kürtjét... Akkor meglássátok (odahajolva az összebujt fiuk közé), akkor a mi vitéz kardunk hegyre szurunk minden ronda cselák... klapac... pfuj... (Bocskorával tiporva.) És zosztán akkor: föl a szentséges Nemzeti zászlót: a Tátra! Fátra! Mátra!

László: (Kiugorva a csoportból.) Fiuk, pszt! (Janó vállára téve kezét.) Janókám, te! föl tudnád-e vezetni bennünket most oda, arra a magas Hármass hegyre, ahol a mult nyáron is voltunk öregapáddal együtt, — mintha kecskéteket őriztük... legeltettük volna?

Janó: (Fejét ingatva.) Oszt rittunk (szemeit törli) a zenyim is... meg a tied apád, öregapád is... ritt...

László: És (sugva) elszavaltuk a Szózatot... és eldudoltuk a Himnusz.

Fiuk: (Bámulva nézik Lacit és Janót.) — Laci!... Janó!... és ti nekünk erről nem is szóltatok?...

Janó: Nye te nye!... Nem sab! (Szájára téve ujját.)

László: Itt (fejével és kezével intve, mutatva egy hely felé) gassatok ide! Janókám: meg tudnád-e még mutatni most is azt a titkos utat, amelyet hóhéraink nem ismernek?

Janó: Hát hogyné tannám... Mig álmomba is oda találnék...

László: Itt (fejével és kezével intve, mutatva egy hely felé), az Öreg Rókaveremben van elrejtve egy szép nagy Nemzeti zászló... (Körülnézve, figyelve) meg a bátyám trombitája is... tudjátok, azé, aki hősi halált halt Gorlicénél...

Janó: (Fejét ingatlóan ingatva.) Azt onnit kilopjuk... oszt mind... mind... tik is... fölviesszük a... Hármass hegyre! és... föltűzzük! (Fiuk fölgrálva örömmel.) Föltűzzük!

Laci: Pszt! — Föl! Föltűzzük a Hármass hegy csucsára! ha belehalunk is a futásba... a rohanásba...

Janó: Nye te nye! oszt el izz mondjuk a zimadsagot: Isten áldd meg a drága, édes, szentséges Naty Matyarországot! — Matyar szent Paradiosny... Földi Mennyország! (Tótkalapját magasba lendítve, a többi magyar fiu is ugyanigy... s esküre emelt ujjal, halk morgással zugják.) Föltűzzük!... ha belehalunk is... Dugovics utódjai volnánk!...

László: (Tiszteleg Janó előtt.) Janókánk! Vezess! indulunk! a titkos utra... (Hátraszól a fiuk felé.) — El ne feledjük a Magyarok Csillagát az Égen!

Janó: Ja, ja... öregapám mesilte nekünk, arra... arra fönt van, a Hármass hegyen lakik...

Mind: Induljunk!

László: Rajlánc! — Indulj! (Indulnak kifelé, énekelve.)

Rajta! — Rajta! kis vitézek,
Csillagindulóra!

Kapjunk hamar egy-kettőre (Lőugrás utánózva.)

Egy-egy tüzes lóra! (Dobogással.)

Aki gyorsabb — és tüzesebb,

Az fusson előttünk!

Akkor biztos, szent bizonyos:

Hogy mindnyájan győzünk! (Eltűnnek a színről.)

Szin csendes; pár perc múlva hallatszik, amint a szülők, anyák

közelebb, majd eltávolodva mondják:

— Erre jártak... tudom...

— Hova tűnhettek?...

— Istenem!...

— Mária segíts!...

Szél zug; — villámlik... dörgés...

(Függöny.)

II. FELVONÁS.

Szin: A Harmat hegy, költői elnevezés. (Közepén a zászló. A fiuk félkörben állva tisztelegnek a zászló felé és halkán éneklik a Magyar Hiszekegy-et.)

Kékes fényvetítés. — Azután kulisszák mögül: Harmónium Szózat dallama hallatszik igen halkan.

László: (Kiválvá a csoportból égre nézve.) Csak látnánk meg a Magyarok Csillagát!

(Mind fölnéznek az égre.)

Gábor: Az ott a! — Nézzétek a hegy fölött! (Arra néznek a szín mögé.) Az a legszebb és legfényesebb!

(Szélzugás. Ezt úgy lehet utánózni, hogy egy hosszú zsinagolyt 2 gyermek a két végénél fogva sebesen lendítsen a szín mögött kétszer-háromszor; azután lombos ággal is utána lendíteni; így szuhogás is hallatszik.)

Fiuk: (Egyszerre arrafelé néznek; csend van. Feszült figyelés. A fiuk összedugják fejüket s ujjakkal mutatnak.)

Mátyás: Nézzétek! Ott egy nagy csillag ragyog; ezt még nem is láttuk... Jön erre felé... Nini!

Fiuk: Az ám! Talán ez az a csillaghullás, amarról otthon is beszéltek. (Egyszerre elsötétül a szín. Csend. Fiuk néznek a jelölt irány felé.) Jaj, mi ez? Jön, jön erre felé ez a gyönyörű csillag!

3. Jelenés.

korona. Aranyszínű angyalhaj hosszan és dusan hull le válláról, amely hosszan csak lehet. Ruhája nemzeti szín kréppapírból. Egész alakját gyászfátyol fűdi, arcát is; fejéről végig. Cipője arany (stanio)borítás). Harisnyája égszín, apró csillagokkal teleragasztva. Ruhája alsó széléről kis tenyéryi csillagok csilingelnek, libegve könnyedén. Megáll a fiuk előtt s kitarja karjait.)

Csillag: Fiuk, emlegettetek... rólam beszélgettetek... Ime, itt vagyok! Jól megnézzétek a Magyar nemzet szerencsecsillagát. Én vagyok. Magyarok Csillagának is neveznek. A Nap mellett járok s a Hold utánunk száll... uszik a végtelen kék égen. Nem tud betelni szépségünkkel.

Laci: Istenem, de szép is vagy! (Letérdelnek.)

Gábor: (Fölállva.) De miért van rajtad, szép Csillagunk, ez a fekete fátyol? (Megérinti a fátyolt.) A csillagok is gyászolnak minket?

István: Oly szomorú ez!

Mátyás: Ugy fáj.

Magyarok csillaga: (Elől szétnyitja a fátyolt.) Jó és ártatlan magyar fiuk! Hallgassatok ide: Tudjátok-e, hogy gyászol a Haza, a Nemzet: Országunk darabokban. (Kézébe temeti arcát.) Mily rettenetes és lealázó ez! S hol egyik, hol másik ellenség rug egyet rajtunk, mint a kivert kutyán!

Fiuk: (Fölugrálva.) Nem engedjük! Nem! Nem! Soha! A magyar nemzet: *Nemzet!* Első a világon!

Mátyás: Vezess bennünket Nemzetünk csillaga! Vezess! Mi elmegyünk és megmutatjuk: *ki a magyar?!*

István: Szétvágjuk a rabláncokat!

József: Megszabadítjuk Hazánkat: Szegény rabtestvéreinket!

András: Nem kellene e papírcsillagok?

István: Kard kell nekünk! Erős a karunk!

Laci: ...és az *akaratumk is erős!*

(Magyarok Csillaga állandóan terjeszti feléjük karjait.)

A fiuk: (Eléje térdelve.) Áldj meg minket, Isten szép csillaga! Nemzetünk csillaga!

Csillag: Megáldalak jó szándékaitokkal együtt: az Atya — Fiu — Szentlélek nevében.

Gábor: (Fölugorva közbevág.) Szűz Mária, Magyarország Védőasszonya és Királynéja vezessen bennünket! Teveled együtt, szép csillagunk!

Csillag: (Leereszti karjait.) Ide hallgassatok fiuk! Amit most mondok, azt tegyétek!

László: Szólj! Parancsolj! Engedelmes ez a kis sereg (a fiukra mutatva), amit én a nemzeti színű csillagommal vezettem ide, e szent helyre.

Csillag: Jól van! Tehát: Első parancsom: Tanuljatok tüzes, égő szorgalommal: most az iskolában; később: a műhelyben, mezőn, ahol lesztok majd felnőtt korotokban. Mert el ne feledjétek: Tudatlan népnek nincs Hazája! Nincs fajtája!

Fiuk: (Egymásra nézve bámulnak.) Tanuljunk?! — Jól van! Tanuljunk erős szorgalommal! (Erős katonás hangon.)

Csillag: Második parancsom: Mint a kötáblán, oly keményen vésétek bele a lelketekbe az Isten 10 parancsolatát!

Laci: Az már megvan!

Fiuk: Ugy van!

Csillag: S így felnövekedvén: oszlopai, segítői, büszkeségei, sőt megmentői lesztek árva Hazátnak!

Mind: Azok leszünk! (Kezüket fölemelve.) Megmentői, büszkeségei!

Csillag: Jól mondotta szívetek! — mert a száj a szív bőségéből beszél; mondja a Szentírás. Amilyen a szíved, olyant beszél a szájad... De mi vezet erre?

Laci: Tanulás! Isten parancsának megtartása!

(Szél zugása hallatszik... Fiuk figyelve néznek arra. Fényvetítés.)

4. Jelenés.

Megjelenik az *Édesanyák csillaga*, *Szeretet csillaga*: Rózsaszín ruha, szivvirág füzérrel ékitve. Kezén vezetve egy kislánykát: Fehér ruha ezüst csillagokkal; a fején is nagy csillag.

Magyarok csillaga: Mi jót és szépet hoztál *Édesanyák csillaga*?

Anyák csillaga: Az édesanyák csak szívüket és szeretetüket vihetik mindenhová... és mindenkinek. Ez a mi vagyunk és kincsünk.

Magyarok csillaga: Ez az igazság!

Laci: Az én édesanyám is nagyon jó.

Fiuk mind: (Egyenként szólva) Az enyém is jó. Az enyém is nagyon jó! — Hát még az én idesanyám!

Anyák csillaga: Hallottam az előbb a ti szép ígéreteiteket, fiaim, hogy a szépséges Magyar Csillag parancsait olyan magyarosan, becsületesen elfogadtátok és teljesítését megígértétek.

Fiuk: (Egymás felé integetve... katonás, büszke fejtartással.) Igértük! Megtartjuk!

Anyák csillaga: Most én is kérlek titeket: Igérjétek meg, hogy amig éltek... mindig, minden körülmények között nagyon fogjátok szeretni... tisztelni... és öregségében segíteni legdrágább földi kincseteket: édesanyákat!

Fiuk: Igérjük! Megtartjuk! Amig élünk szeretjük... tiszteljük, öregségében segítjük! De hiszen ez olyan természetes!

Anyák csillaga: Isten úgy áldjon meg! Isten segítsen!

Fiuk: (Esküre emelt kézzel.) Isten úgy áldjon meg! Isten segítsen!

Anyák csillaga: Édesanyátookról jusson eszetekbe a legszentebb Anya: Szűz Mária. És ti ezután meg kövessétek és utánozzátok a legédesebb Édesanyának legédesebb Fiát, a legengedelmesebb Gyermekeket: Jézuskát!

Fiuk: (Összenézve.) Dicsértessék a Jézus neve és Szűz Mária.

(Kulisszák mögül karácsonyi énekkar zeng s azután bejön: *Betlehemi csillag*.)

5. Jelenés.

(Betlehemi csillag (mosolygó, pirosarcu) nyalábjában sok piros szívet tart (piros staniolból).)

Betlehemi csillag: Dicsérjük a Jézuskát! Fiuk, ide nézzetek! Lám, mennyi csillagszívcskét viszek a Jézuskának! Nézzetek csak ide! Mennyi!

Fiuk: Az ám! S milyen fényesek!

Betlehemi csillag: Ez a jutalma annak, akinek pirosan moso-

lyog... pirosan ünnepel a szíve. Aki Istenfélő... aki ünnepeket tart...

Fiuk: Mink is megtartjuk... templomba megyünk... Mi is... Nem dolgozunk sohasem vasárnap és más ünnepen sem... Édesapánk nem is engedne!

Bethlehemi csillag: Karácsonyi csillagnak is hívják. A családok örökszép ünnepe: a Karácsony.

Laci: Ez a legeslegszebb ünnep a világon! De, ugy-e, te vezetted a bölcséket s a Három királyokat Jézuskához?

Bethlehemi csillag: Én vezettem bizony! De halljátok csak! Egyik karácsonytól a másikig ti is arra törekedjétek, hogy meglepetésben, karácsonyi ajándékokban részesítsétek a szüleiteket és testvéreiteket. Annak az Ur Jézus is örömmel teljes szép karácsonyt fog mindíg nyújtani... Mert aki fiatal korában másoknak örömet szerez, annak öregkorában mások fognak örömet szerezni.

(Kerékdorombolás hallik a szin mögül.)

6. Jelenés.

Göncölszekér: Én is ideirányítottam csillagszekerem rudját. Nos fiuk! megismertek-e engem?

Fiuk: Hogyne! Hiszen minden este téged lesünk télen nyáron, hogy merre áll a szekered rudja? (Nézegetik...) De szép vagy!

András: Ilyen szekéren én is szeretnék kocsis lenni.

Göncölszekér: Aztán hova hajtanád csillagszekerem rudját? az-
zal a zászlóval ott?

András: Hová? Még kérded? Az Égbe!

Göncölszekér: És mit kérnél az Istentől?

András: Először is... (Körülnéz a fiukra.) a Hazámért könyörögnék! ...azután...

Göncölszekér: ...Azután?...

András: Azután arra kérném Menyei Atyámat, hogy: Magyarországon mindig a legszebb és legtöbb buza teremjen. Hogy mindig, mindig igazán ringó kalásztenger hömpölygessen temérdek aranykalászt, rubintos buzáját; az Isten-áldott drága Nagy Magyaraföldön!

Laci: Buzánk legyen sok, sok, mint a tenger!

Göncölszekér: Ez mind meg is lehet, meg is lesz; — de tirajtatok is áll, hogy sok és jó buzátok s kenyeretek teremjen!

Fiuk: Mirajtunk? — Hiszen a magyar buzaföldnek párja nincs az egész világon!

Göncölszekér: Tirajtatok, igen. — Ide hallgassatok: legyetek a munkában mindig vidámak. Bárhol és akármit is dolgozzatok egykor, mindig szinte daloljon bennetek a szív és lélek. Isten szereti a jókedvű munkást. Aki jókedvű, annak tiszta a lelkiismerete is. És a magyar ember valamikor dalolva indult el a szőlőjébe — Töldejére... Hangzott a hegy-völgy és erdő a magyar munkások dalolásától. Azért lettek oly édes szőlők, s azért oly mosolygós piros a magyar pamutalma is.

Laci: Az ám. Igaz is.

Józi: De a leckében is muszáj mindig jókedvűnek lenni? Mert... izé... az sokszor olyan... nehéz...

Göncölszekér: Nehéz, mint egy font só, ugy-e?

Janó: Ajaj... mint egy mazsa!

Gábor: Nem. — Nem lesz ezután nehéz!

Göncölszekér: Ne is legyen. Mert a tanulást kell ám csak igazán jókedvűen, szívesen, vidáman végeznetek! Aztán jön majd a 'sok jó, Isten áldása: az értelmes, munkás emberre. Okos, jó gyermekekre jön a boldog jövőendő; a munka áldása.

Fiuk: Jó! Ezután mindig rád fogunk gondolni s jó kedvvel tanulunk — és felelünk is. Csak buzánk legyen mindig! Sok, sok!

István: Mint a tenger víze!

7. Jelenés.

Kaszás csillag: (Ruhája lenge magyar, *csillagos* kaszával a vállán.) Buzáról hallok itt beszélni. Itt van akkor az én csillagos kaszámnak is a helye.

Fiuk: Kaszás csillag! (Föltárt karokkal állnak fel.) Isten hozott, Isten küldött!

Kaszás csillag: Isten vezet... Isten küld... Isten tart fenn az Ég-bolton.

István: Isten tartson nekünk, magyaroknak, a magyar Haza, a drága buzaföldünk felett mindörökké!

Józi: Oh, drága szép Kaszás csillag! Csak ragyogj mindig mi-fölöttünk! Kaszád csillagokból van; ragyogjon a magyar kezében az arany buzaszem.

András: Ragyogjon a fényességed bele a mi szomorú szemünkbe is; hadd vidámodjunk meg egyszer újra! igazán!

Janó: (Szemeit törölve.) Bizonny, örülünk mán... mer má sokat rittünk.

Kaszás csillag: Ahol s amerre az én kedves Göncölszekér testvérem csillagszekere gurigáz... amerre ő huzza, irányítja a szekere rudját, ott van az igazi vidám élet... Hjszen ő a vidámság, a jókedvű munkálkodás csillaga! Legyen hát ezentúl jelszavatok: Vidámság, szorgalom: a munkában!

Fiuk: (Vidáman.) Az lesz! Éljen! Ugy legyen!

8. Jelenés.

(Hősök csillaga. Ruhája: piros, zsinóros, igazi huszárruha, csákója elején *csillag*.)

Hősök csillaga: Ahol őrt állnak, vigyáznak s a vidám munkás-életre esküdnek a Hazáért és nemzetünkért: ott van az én helyem is! Hősök csillaga vagyok!

Fiuk: (Meglepődve, de egyszerre a feszes katonai állást tisztelegve fogadják.) Éljen a legdrágább csillag!

Hősök csillaga: Erdemjeleim: mind egy darab történelem! Hősök csillaga lett az égen; új csillag... Istén keze tűzte oda, hogy a sok magyar katona ránézhesen. Szemébe égesse tekintetem sugárfényét s

Örökige Anyja,
Csillagmosolygással...
Égi boldogsággal, —
Ölében szendergő
Kedvesen hallgatja.
Kicsi Jézuskával:

Majd az ima hangját,
S anyák sóhajtását, —
Mária fohászát:
A négy folyó árja
Halkan elringatja,
Meg-megcsókolgatja...
S Kárpátnak, Erdélynek
Széjjel osztogatja.

(Jártas Róza.)

(Élőképnek is lehet rendezni.)

(Függöny előtt.)

Belejtének dalolva a Hajnalsugarak tánccal. (Ruhájuk: lila, rózsaszín, halványsárga, halvány tengerzöld, hosszú ezüst és arany szálakkal a ruhán és hajon. Fényes, sugárszerűen diszitve.)

(Ének.)

Hajnal sugarai vagyunk,
A csillagok között lakunk; —
Az égboltra rózsaát festünk,
Az alvókra ránevetünk.

Ha benézünk az ablakon:
Mosoly ragyog az arcokon:
Felébrednek az emberek,
Fényes szemük reánk nevet.

Erdőn, mezőn szerteszállunk,
Színes virágok közt járunk. —
Megcsókoljuk a virágot,
S fénybe vonjuk a világot.

A bánatot eltemetjük,
A jó lelkeket szeretjük. —
Békét adunk mindenkinek,
Hálát adunk az Istennek.

(Jártas Róza.)

Mialatt a Hajnalsugarak táncolnak, a függöny szétmegy s fiuk egy tisztáson fekusznak csukott szemmel. Mellettük papírcsillagok szerte-széjjel. Kintről távoli kúrthang és kiáltás hallatszik:

— Janó! Hej!

Janó: (a tót pásztorfiu fölnéz... felugrik a kiáltásra és szemait dörzsölve körülnéz, tapogatja magát; figyelve a kúrthang felé.) Apám keres! Szent Istenkém! Mi vót ez? Itt ezen a Rozsdáshegyen nem vótam még... Hun vagyok? Álmodok?

(Kúrthang erősbül, kiáltás:)

— Janó!

Janó: Megyek édesapám...! itt... e! (Fut ki s visszanézve bekiáltja.) Hej, fiuk, regge van má! oszt gyün a ziskola! Halló! Kejjetek! Fiuk: (Fölnéznek s egymásután fölgrálnak.) Nini!... Álmodtunk?

Laci: A csillagjaink itt vannak... (Nézi őket.)

István: Fuss Laci be a Rókaverembe (hegyüreg), ott van-e a zászlónk?

Laci: (Kifut.)

A többi: De hiszen nézzétek, ez nem az a hely, ahol az előbb mi voltunk délután?

Fiúk: Az ám! (Körülnéznek.)

Laci: (Visszatér.) Nincs ott!... nem találok sehol.

Mátyás: Nem álmodtunk! Igaz minden, amit láttunk és hallottunk... Emlékeztek-e mindenre, amit hallott a fülünk?... látott a szemünk?... És érzett a szívünk?...

Mind: Emlékszünk... úgy volt... ahogy történt velünk...

András: Szentül esküszöm, hogy úgy volt igazán!

István: Csillagok ott fön (fölnéz), vigyázzatok ránk tovább is.

József: Amig csak élünk! Amig el nem mulik hazánkról és nemzetünkről ez a nappali éjtszaka!

Gábor: (Fölemelt karokkal.) Magyarok Istene! Vigyázz a magyarra! Induljunk: iskolába! Szüleinkhez! Munkára! (Ujját szájára téve, hallgatást int.)

Kivonulás alatt: *Hiszek egy Istenben* dallama.

VÉGE.